

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Anita Andersson
Enhetschef
Vård- och behandlingsenheten

Remissvar gällande departementspromemorian En stärkt yrkeshögskola - ett lyft för kunskap

Med anledning av remissen får Statens Institutionsstyrelse (SiS) anförda att myndigheten generellt ser positivt på de förslag som presenteras i promemorian. SiS gör följande kommentarer.

Viktigt med kontinuitet

Yrkeshögskolan är viktig för SiS kompetensförsörjning. SiS största personalkategori som utgör basen för all vård och behandling är behandlingsassistenter. Att Myndigheten för yrkeshögskolan ska kunna bevilja fler utbildningsomgångar än hittills ses som positivt. SiS är en aktiv part i yrkeshögskoleutbildningar, dels som ledamöter i ledningsgrupper hos flera utbildningsanordnare runt om i landet, dels som mottagare av LIA-studerande och tillhandahåller LIA-platser. Härutöver förekommer att medarbetare från SiS deltar i vissa moment som lärare. SiS har ett flertal institutioner belägna på mindre orter där det finns utbildningsanordnare som byggt upp en utbildning som sedan inte fått fler starttillstånd än för två omgångar. Kortvariga beslut om endast två utbildningsomgångar missgynnar långsiktigt arbete med kompetensförsörjning, liksom det motverkar skolornas förmåga att knyta till sig och behålla kompetens för att bedriva utbildning av god kvalitet. Utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan Utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan riskerar därför i dagsläget av inte betraktas som pålitliga samarbetspartners.

SiS bedömer även är att det under avsevärd tid framöver finns behov av studieplatser till behandlingsassistent/behandlingspedagog med geografisk spridning över landet. Fördelningsprinciper baserade på arbetslivets behov önskas.

Statens institutionsstyrelse

Besök Lindhagensgatan 126
Adress Box 30224
104 25 Stockholm

Telefon 010-4534000
Fax 010-453 40 50

E-post registrator@stat-inst.se
Internet www.stat-inst.se

Org-nr 202100-4508

Förkunskapskrav

SiS bedömer att för det utbildnings- och yrkesområde vi representerar, utöver att ha en bred ingång via gymnasieexamen, föreligger särskilda skäl till att flerårig arbetsliverfarenhet krävs för att kunna tillgodogöra sig en utbildning av det här slaget och kunna agera i yrkesrollen. Inom SiS har vi utvecklat och prövat en valideringsmodell för de behandlingsassistenter som inte uppfyller myndighetens nuvarande utbildningskrav vid nyrekrytering. En fråga vi ställdes inför var att utbildningarna från yrkeshögskolor såg olika ut, mot vilken utbildning valideringen skulle ske? Parallellt med framtagning av valideringsmodellen påbörjades därför ett arbete med att ta fram förslag på ett nationellt likvärdigt utbildningsinnehåll. I juni 2015 lämnade SiS in en begäran till Myndigheten för yrkeshögskolan om en föreskrift för nationellt likvärdigt utbildningsinnehåll inom socialt vård- och behandlingsarbete. SiS menar att om en sådan föreskrift kommer att meddelas behöver myndigheten för yrkeshögskolan även kunna föreskriva om förkunskapskrav så att dessa blir enhetliga för utbildningen, oavsett var i landet den bedrivs. Även om ambitionen med yrkeshögskolan är att öka ungdomars intresse för och möjlighet att läsa på yrkeshögskolan är det för vårt yrkesområde nödvändigt med nämnda förkunskapskrav för att i praktiken vara anställningsbar och kunna gå in i yrkesrollen.

Validering av reell kompetens

Utifrån ökade ambitioner om det livslånga lärandet och behov av att möta tillväxt och omställning saknas det skrivningar om validering. SiS har erfarit svårigheter att hitta lärare som kan validering och bedömer att finns ett stort behov av att utveckla stödet för validering och att utbildningsutförarna behöver ha utvecklade modeller för tillgodoräknande och kompetens för genomförande.

Fördelning av statsbidrag mellan olika yrkesområden

SiS uppfattar att kvoten för socialt arbete är snålt tilltagen. Av underlaget framgår inte exakt hur platsantalet fördelar sig inbördes mellan hälso- och sjukvård respektive socialt arbete. Men med tanke på ökade behov av sociala insatser och behov av placering på institution, är det viktigt med en väl underbyggd och uppdaterad omvärldsbevakning av utbildningsbehov, då vi vet att det tar tid att bygga upp bra utbildningar som motsvarar efterfrågan.

Kvalitetssäkring av lärares kompetens

SiS anser att det behövs ett system för att kvalitetssäkra lärares kompetens för att de studerande ska kunna utveckla reell kompetens. Samverkan med arbetslivet, system för uppdaterad kunskap och utveckling av pedagogik kring arbetsplatsbaserat lärande är exempel på områden som bör utvecklas.

Utbildningsformer

Det är mycket välkommet att öppna upp för möjlighet att läsa enstaka kurser. Härigenom kan individer på eget initiativ ställa om och meritera sig på ett mer kostnadseffektivt sätt. Det öppnar också möjligheter att säkra tillgång till yrkeskompetens för arbetsgivare vid t.ex. omställningssituationer, nya kvalifikationskrav, förändrade uppdrag eller nya rön. Även möjlighet att kunna studera i olika takt gynnar såväl individ som arbetsliv att möjliggöra tillgång till ökad yrkeskompetens. SiS anser att utformning och pedagogik behöver utvecklas gällande möjlighet att deltidstudera vid yrkeshögskolan. Exempelvis är det önskvärt att studier kan bygga på ett arbetsplatsbaserat lärande och härigenom ta tillvara studerandes erfarenheter och möjligheter som finns genom tillgång till arbetsplatsen för lärande. Det borde öppna upp för en effektivare väg till reell yrkeskompetens.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Anita Andersson. Föredragande har varit skolledaren Satu Molander.

Anita Andersson

Satu Molander

Kopia: SiS ledning, HK chefer, institutionschefer, LVU/LSU och fackliga förtroendemän.